Eduskunta
Valtiovarainvaliokunnan verojaosto
sara.kuitunen(at)eduskunta.fi

Lausuntopyyntönne 9.2.2024, O 2/2024 vp Monenvälinen yleissopimus Pilari 1:n Amount A:n täytäntöönpanemiseksi

Lausunto Monenvälinen yleissopimus Pilari 1:n Amount A:n täytäntöönpanemiseksi

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto on pyytänyt Suomen Yrittäjiltä lausuntoa otsikkoasiassa.

Suomen Yrittäjät esittää lausuntonaan seuraavaa:

Suomen ei tule kiirehtiä yleissopimuksen allekirjoittamisen kanssa, vaan Suomen olisi perusteltua toistaiseksi rauhassa seurata yleissopimuksen voimaantuloa koskevan tilanteen kehittymistä. Yleissopimuksen voimaantuloa koskevan pisteytysjärjestelmän vuoksi Suomen allekirjoituksella ei ole käytännön merkitystä sopimuksen voimaantulolle ja käytännössä sopimus ei tule voimaan ilman Yhdysvaltoja.

Allekirjoittamisen tarkoituksenmukaisuuden arvioinnissa on aivan keskeistä yleissopimuksen riittävä kattavuus, jotta sillä tavoitellut hyödyt voidaan saavuttaa. Arvioinnissa on keskeistä, allekirjoittavatko taloudellisesti merkittävät valtiot sopimuksen, ja mikäli joku keskeinen taloudellisesti merkittävä valtio pidättäytyy allekirjoittamasta sopimusta, on tämä vaihtoehto vaikutuksineen syytä ottaa huomioon. On uskottavaa, että yleissopimuksen voimaantulolle vaihtoehtoisessa skenaariossa kansalliset digiverot tulevat lisääntymään ja lisäksi syytä ottaa huomioon mahdolliset EU:n toimenpiteet digiveron suhteen.

Yleissopimuksen keskeinen tavoite on poistaa kansalliset digiverot. Tavoite on perusteltu ja kannatettava, sillä yhdenmukaisemman kansainvälisen yritysverojärjestelmän voidaan lähtökohtaisesti arvioida helpottavan yritysten kansainvälisen toiminnan harjoittamista ja kansallisten digiverojen poistumisen vähentävän yrityksille niistä koituvaa hallinnollista taakkaa. Toisaalta Pilari 1 lisää sääntelyn piiriin kuuluvien yritysten hallinnollista taakkaa eikä se myöskään täydellisesti estä kaikentyyppisiä digiveroja, vaikkakin uskottavasti niiden määrää merkittävästi hillitsisi. Selvityksessä todetaan, että

hallinnollisten vaikutusten arvioinnin osalta ei ole ollut mahdollista arvioida, vähentäisikö tai lisäisikö uusi verojärjestelmä yritysten maailmanlaajuisia hallinnollisia kustannuksia ottaen huomioon, että yritykset eivät joutuisi noudattamaan kansallisiin digiveroihin liittyviä säännöksiä. Tällainen arvio olisi erittäin hyödyllinen ja arvokas arvioitaessa yleissopimuksen allekirjoittamisen tarkoituksenmukaisuutta.

Selvityksen vaikutusarvioiden mukaan Amount A -sääntely mahdollisesti lisäisi Suomen verotuottoja joitakin kymmeniä miljoonia euroja vuodessa. Kuten selvityksessäkin todetaan, että esitettyihin vaikutusarvioihin sekä niiden pohjana käytettyihin tietoihin liittyy huomattavaa epävarmuutta, minkä vuoksi esitettyihin vaikutusarvioihin tulee suhtautua korkeintaan suuntaa antavina suuruusluokka-arvioina. Huomioitavaksi tulee myös, että Pilari 1:stä on kaavailtu uutta EU:n omaa varaa.

Varmuudella tiedetään, että yleissopimuksen voimaansaattamisesta aiheutuisi hallinnollisia kustannuksia Verohallinnolle. Selvitykseen sisältyvän arvion mukaan hankkeen investointikustannukset Verohallinnolle olisivat noin kaksi miljoonaa euroa ja jatkovuosina muun muassa tietojärjestelmien ylläpidosta ja asiantuntijatyöstä koituisi vuosittain satojen tuhansien eurojen kustannukset. Verohallinto on valtiovarainministeriölle antamassaan lausunnossa arvioinut, että nämä alustavat arviot tulevat ylittymään. Lisäksi, jos Amount A:n soveltamisalan liikevaihtokynnystä myöhemmin laskettaisiin 10 miljardiin, Verohallinnon hallinnollisen taakan arvioidaan merkittävästi kasvavan.

Yrityksille ja valtioiden veroviranomaisille koituvan hallinnollisen taakan ja hallinnollisten kustannusten lisääntymisen näkökulmasta on syytä huomioida, että OECD:n Pilari 2:n mukaista minimiverosääntelyä ollaan parhaillaan saattamassa voimaan. Minimiverosääntely on itsessään hyvin laaja ja monimutkainen sääntelykokonaisuus, joka aiheuttaa yrityksille ja veroviranomaisille huomattavia hallinnollisia kustannuksia. Pilari 1:n voimaansaattamisen tarvetta ja aikataulua voisi olla perusteltua arvioida uudelleen sen jälkeen, kun minimiverosääntelyn kokonaisvaikutukset ovat selvillä.

SUOMEN YRITTÄJÄT

Jukka-Pekka Hellman
veroasiantuntija